p.p.
Min. A. Parafianowicz
15.09.2010

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz

Warszawa, dnia 15 września 2010 r.

Pan
Jan Vincent – Rostowski

Minister Finansów

BIURO MINISTRA
Wpłynęło dnia
2010 -09- 15
BMI9 - 12367 | 2010

LRZ-410-30-12/2009
P/09/172

Pani Minister

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Ministerstwie Finansów kontrolę wykonywania przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej – w latach 2007-2009 – zadań Instytucji Audytowej w ramach realizacji „Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007-2013", zwanego dalej *Programem*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 sierpnia 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia kontrolowany zakres działalności, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

W kontroli ustalono, że zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. c rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz. U. UE z dnia 31 lipca 2006 r., nr L210/25 ze zm.), zwanego dalej *Rozporządzeniem ogólnym*, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, zwany dalej GIKS, został wyznaczony do pełnienia funkcji

BMJ2/17/2010/NIK/AP

SEKRETARIAT
PODSEKRETARZA STANU
Andrzeja Parafianowicza
15.09.2010

Instytucji Audytowej (IA) w związku z wdrażaniem *Programu*. Zadania związane z pełnioną funkcją GIKS wykonywał za pośrednictwem wyodrębnionej komórki organizacyjnej w Ministerstwie Finansów (Ministerstwie), tj. Departamentu Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej, (obecnie: Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej), oraz urzędów kontroli skarbowej. Jednostki te, zgodnie z art. 62 ust. 3 *Rozporządzenia ogólnego*, posiadały niezbędną niezależność funkcjonalną od Instytucji Zarządzającej i Instytucji Certyfikującej, tj. Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Ministerstwo opracowało Procedury IA w celu zapewnienia sprawnego przeprowadzenia audytów weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli *Programu* oraz audytów operacji, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. a i b *Rozporządzenia ogólnego*, jak również zapewnienia ich zgodności z przepisami rozporządzeń Komisji Europejskiej.

W kontroli ustalono, że Procedury IA regulowały sposób postępowania i zakres obowiązków, m.in. w zakresie: audytu operacji, audytu systemów, upoważniania do audytu, udostępniania wyników audytu, zapewnienia jakości, sprawozdań i opinii, strategii audytu, wyboru próby czy zamknięcia pomocy.
Zgodnie z art. 62 ust. 2 *Rozporządzenia ogólnego*, Procedury IA zostały przygotowane w taki sposób, aby uwzględnić w nich uznane w skali międzynarodowej standardy audytu, w tym m.in.: niezależność i obiektywizm, biegłość oraz należytą staranność zawodową, program zapewnienia i poprawy jakości, planowanie działań, informowanie o wynikach oraz zatwierdzanie, zarządzanie zasobami, koordynowanie prac, sprawozdawczość, zarządzanie ryzykiem, wyznaczanie celów zadań, przygotowanie programów pracy, dokumentowanie informacji, nadzorowanie zadań, informowanie o rezultatach, przekazywanie wyników.

Ustalono na dzień zakończenia kontroli, że w związku z zakończeniem audytu zgodności w listopadzie 2009 r. – na podstawie art. 71 *Rozporządzenia ogólnego* – IA nie przeprowadzała audytów systemu zarządzania i kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że audyt operacji, dotyczących wydatków zadeklarowanych do Komisji Europejskiej w 2009 r., był w trakcie realizacji i termin jego zakończenia przewidywano na dzień 30 czerwca 2010 r.

W kontroli ustalono, że audytem tym – spośród 7 projektów – objęto jeden: *Poprawa czystości rzek regionu* Orawy – Czarna Orawa, Oravica i Jeziora Orawskiego, w tym: obu partnerów tego projektu: partnera wiodącego – Gminę Jabłonka oraz partnera – Miasto Trstena. W związku z niewielką ilością wydatków, zadeklarowanych do Komisji Europejskiej w ramach *Programu* (łącznie 1.862.101,79 EUR) i wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 1.265.470,78 EUR, IA dokonała losowego wyboru próby, z wykorzystaniem programu ACL. Taki sposób wyboru próby uwzględniał wytyczne w tym zakresie zawarte w art. 16 ust. 1 oraz art. 17 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. *ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* (Dz. U. UE z dnia 27 grudnia 2006 r. L371/1 ze zm.), zwanego dalej *Rozporządzeniem wykonawczym* oraz w załączniku nr IV do ww. rozporządzenia.

W kontroli ustalono, że zgodnie z art. 71 *Rozporządzenia ogólnego*, w terminie dwunastu miesięcy od zatwierdzenia *Programu*, IA sporządziła sprawozdanie zawierające wyniki oceny utworzenia systemów oraz opinię na temat ich zgodności z art. 58-62 tego Rozporządzenia. Ostateczna wersja sprawozdania i opinii – w której potwierdzono, że systemy zarządzania i kontroli ustanowione dla *Programu* spełniają wymogi art. 58-62 *Rozporządzenia ogólnego* i sekcji 3 *Rozporządzenia wykonawczego* – zostały przekazane przez GIKS do Komisji Europejskiej w dniu 2 października 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c, w związku z art. 62 ust. 1 lit. a i b *Rozporządzenia ogólnego*, IA – w terminie dziewięciu miesięcy od zatwierdzenia *Programu* – przedstawiła Komisji Strategię audytu.

W kontroli ustalono, że IA – realizując obowiązki, wynikające z art. 18 ust. 1 *Rozporządzenia wykonawczego* – dokonała przeglądu ww. Strategii i przygotowała projekt aktualizacji tego dokumentu. Na dzień zakończenia kontroli został on przesłany stronie słowackiej do uzupełnienia i akceptacji.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że została utworzona Grupa Audytorów, która wspomagała IA i opracowała swój regulamin wewnętrzny, stanowiący załącznik do Strategii audytu.

W kontroli ustalono, że utworzenie ww. Grupy nastąpiło w okresie 3 miesięcy od zatwierdzenia *Programu*, zgodnie z wymogami art. 14 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. *w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999* (Dz. U. UE z dnia 31 lipca 2006 r., L210/1 ze zm.). IA przekazała do Komisji Europejskiej roczne sprawozdania audytowe i opinie dot. skuteczności funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli, sporządzone za 2008 r. i 2009 r., w terminie określonym w art. 62 ust. 1 lit. d *Rozporządzenia ogólnego*, tj. do końca każdego roku.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt sporządzania przez IA – jedynie w języku angielskim – dokumentów związanych z realizacją obowiązków audytowych, wynikających z rozporządzeń Komisji Europejskiej, oraz posługiwanie się wyłącznie angielskojęzycznymi dokumentami, otrzymywanymi z Komisji Europejskiej.

W kontroli ustalono, że sprawozdanie z założycielskiego spotkania Grupy Audytorów oraz jej regulamin działania, Strategię audytu wraz z załącznikami i pismami z nią związanymi, roczne sprawozdania audytowe i opinie dot. skuteczności funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli, sporządzone za 2008 r. oraz 2009 r., będące w posiadaniu Ministerstwa, zostały sporządzone przez IA wyłącznie w języku angielskim; Ministerstwo nie posiada ich wersji polskojęzycznych. Ministerstwo nie posiada również, przetłumaczonych na język polski, pism Komisji Europejskiej, m.in. – dotyczących przyjęcia sprawozdania z audytu zgodności.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli sporządzanie ww. dokumentów wyłącznie w języku angielskim i posługiwanie się nimi przez IA narusza postanowienia art. 27 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.), oraz art. 4 i 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1999 r. *o języku polskim* (Dz. U. Nr 90., poz. 999 ze zm.). Zgodnie z ww. przepisami, w Rzeczypospolitej Polskiej językiem urzędowym jest język polski, a podmioty – wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – dokonują wszelkich czynności urzędowych oraz składają

oświadczenia woli w języku polskim, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Język polski jest językiem urzędowym: konstytucyjnych organów państwa, organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne, terenowych organów administracji publicznej, instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych, organów, instytucji i urzędów podległych konstytucyjnym organom państwa i terenowym organom administracji publicznej, powołanych w celu realizacji zadań tych organów, a także organów państwowych osób prawnych w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne, organów samorządu innego niż samorząd terytorialny oraz organów organizacji społecznych, zawodowych, spółdzielczych i innych podmiotów wykonujących zadania publiczne.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy *o NIK*, wnosi o zapewnienie przestrzegania przepisów art. 27 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* i art. 4 i 5 ust. 1 ustawy *o języku polskim* przy dokonywaniu wszelkich czynności urzędowych oraz składaniu oświadczeń woli, w związku z realizacją *Programu*.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy *o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy *o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Ministra, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy *o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.

z poważaniem